

wordt gezegd en door mij destijds dadelijk in de *Groninger Courant* werd wederlegd. In 1866 werden te Groningen *in het geheel* door de cholera *aangetast* 1753 (zeventien honderd en drie en vijftig) personen, waarvan er overleden 1051 (duizend en een en vijftig). Wanneer de cholera het hevigst woedde *in het Zuiden der stad*, dan was dat niet, omdat ook de stads-mestplaats ten Zuiden van de stad (doch niet *in de stad!*) gelegen is, maar omdat het met het geheele zuidelijke gedeelte der stad, het oudste deel, hygiënisch in elk opzicht het slechtst is gesteld, ten gevolge van lage ligging, bedorven bodem, gebrekkige woningen, armoede enz. Vandaar, dat bij *alle* epidemien te Groningen het zuidelijk gedeelte altijd het meest wordt getroffen. — Ook is het volstrekt niet bewezen, dat in de nabijheid der mestplaats de ziekte het hevigst heeft geheerscht. Van de 1753 aangetasten woonden er 81 in den naasten en naderen omtrek dier plaats. Maar het *post hoc* is ook hier nog niet *propter hoc*. (Dienaangaande kan het nadere worden gelezen in de Bijlagen van den Heer GERHARDS tot het *Eerste Verslag van de Vereeniging tot bevordering der Volksgezondheid te Groningen, over 1869.*)

Groningen, 20 Januarij 1871.

ALI COHEN.

RECEPTEREN MET MEDICINAAL EN METRIEK GEWIGT, — METEN OF WEGEN?

In vel 4 en 5 van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*, waarin door de H. H. Dr. STOKVIS en GUYE geschreven wordt over de kwestie van herleiding van medicinaal en metriek gewigt, wordt ook gesproken over het meten van vloeistoffen.

Het blijkt, vooral uit Dr. GUYE's schrijven, dat hij en misschien meer medici, van de onderstelling uitgaan, dat in de Apotheken alle vloeistoffen volumetrisch gegeven worden: dat dus bijv. voor acet. plumb. tribas. dr. j. chloreti ferrici sol. dr. j., en voor de vloeistoffen, die ligter dan water zijn, een drachma gemeten wordt, even als of het water ware.

Dr. GUYE zegt: „Feitelijk hebben wij immers altijd vloeistoffen naar het gewigt voorgeschreven en zijn onze voorschriften door den Apotheker opgevat als volumetrische.”

De Apotheker geeft dus dikwijls te veel of te weinig, derhalve niet de hoeveelheid die de Doctor voorschrijft?

Die verklaring is bepaald onwaar en daarom wil ik dit niet onopgemerkt laten voorbijgaan.

Ik heb altijd meten beschouwd als een hulpmiddel tot vergemakkelijking bij de receptuur en daarom de in spec. gewigt met water overeenkomende vloeistoffen gemeten, maar de zwaardere en lichtere vloeistoffen zeer zeker gewogen of naar haar specifiek gewigt volumetrisch bepaald.

Was de onderstelling van Dr. GUYE juist, dan zou de Apotheker bij chloroform, chlor. ferr. sol. enz. één dr. metende, eigenlijk $\frac{1}{2}$ dr. geven.

Dat „alle voorschriften door een Apotheker als volumetrisch te beschouwen” *nimmer door een Apotheker zoodanig beschouwd mogten worden of zoo beschouwd zijn*, wie mijner collega's heeft dit ooit anders opgevat?

Het spreekt van zelf dat vooral in apotheken als die van een gasthuis, waar, met een betrekkelijk klein personeel, zoo vele recepten in een korten tijd moeten gereed gemaakt worden, oogenshijnlijk veel gemeten wordt: bijv. dat de medicus $\frac{1}{2}$ dr.

chlor. ferr. sol. ziet meten. De Apotheker meet dan echter niet een half drachma maar een scrupel, omdat hij weet dat 1 scrupel in maat $\frac{1}{2}$ dr. in gewicht is. Ook voor choroform (specifiek gewicht 1.48) kan hij gerust 2 scrupel voor 1 dr. meten enz.

Ook ben ik het niet met Dr. GUYE eens " dat het (meten van stroopen en oliën) een fout is, waaraan wij (de medici) gewoon zijn"

Wel meet de Apotheker deze, maar daarvoor heeft hij weêr bijzondere maten, waarvan de maat het gewigt is van de vloeistof, waarvoor zij vervaardigd zijn.

Dat bij eene drukke receptuur, de minder energisch werkende en aan het gewigt van meten vrij wel nabijkomende medicamenten, nog wel gemeten worden, is echter al niet zoo als het behoort, en kan ook in theorie niet verdedigd worden, ofschoon de praktijk het toelaat.

Wenschelijk zou het zijn, nu de gewigts-kwestie aan de orde is, dat deze maat-kwestie tevens werd uitgemaakt. Ofschoon de Wet nu evenmin als vroeger van maten spreekt, zoo zou het bijv. door de Maatschappijen van Geneeskunst en Pharmacie kunnen worden aangegeven. Eenheid is toch in deze dringend noodig en het meten voor den Apotheker af te schaffen, bepaald onmogelijk.

De methode door Dr. STOKVIS aangegeven is m. i. zeer praktisch en verdient aanbeveling.

Waar toch moet het heen als de Geneesheer in medicinaal gewigt blijft voorschrijven en de Apotheker door de wet verplicht is, in metriek gewigt te wegen?

Welk tijdverlies dat tot niets dient; zelfs met de beste herleidingstabel voor oogen, zal het, zonder twijfel, tot vergissingen aanleiding geven.

De Apotheker mag daarom verwachten dat de Geneesheeren niet tegen de moeite zullen opzien, om zich in het metrieke stelsel te verplaatsen. Ook in het belang hunner patiënten is dit gewenscht.

23 Januarij 1871.

J. J. SUIJVER,

Apotheker in het Buitengasthuis te Amsterdam.

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

DRIE GEVALLEN VAN TETANIE 1) BEHANDELD MET BROM-KALIUM. — Naar aanleiding van het artikel van Dr. J. BAART DE LA FAILLE over tetanus post abortum (*Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*, 1871, pag. 77) kwam het mij niet onbelangrijk voor, de drie gevallen van JOHN HADDON (*On Tetany, Med. Edinb. Journal*, Augustus 1870) mede te deelen.

I. Mrs. W., 24 jaren, beviel 4 October 1869; de partus duurde kort en verliep zonder veel bloeding. Door een onverwacht bezoek verschrok zij op den 8sten dag 's morgens: onrust en buitengewone opgewektheid waren hier het gevolg van. Na een rustige slaap werd zij echter weder beter en herstelde volkomen.

25 Maart 1870. Sinds Januarij zegt zij elke 14 dagen ruim gemenstrueerd te heb-

1) DANCE (1831) schreef het eerst over deze aandoening en noemde het "intermitterende tetanus." IMBERT GOURBEYRE noemde het "samentrekkingen der extremiteiten" en CORVISART stelde den naam "tetanie" voor.